

VertrouwensContactPersoon in de praktijk

Pieta van Dishoeck

VCP KNRB

Inhoud presentatie

- VertrouwensContactPersoon KNRB
- VertrouwensContactPersoon of Vertrouwenspersoon?
- Casuïstiek
- Toekomstige samenwerking ?

Pieta van Dishoeck bestrijdt misstanden

<http://nlroei.nl/algemeen/pieta-van-dishoeck-bestrijdt-misstanden/>

Mariëtte Lichtenberg

verenigingen

Preventief beleid intimidatie en misbruik

'Wees eerlijk het komt overal voor'

Op het Nationaal Roeicongres van de KNRB van 31 januari 2015 stond het uitgebreid op de agenda: grensoverschrijdend gedrag en intimidatie in de sport in het algemeen. Uit de korte discussie in de zaal werd duidelijk dat de meningen over dit onderwerp varieerden van 'dat komt bij ons niet voor' tot 'goed dat het eindelijk op de agenda staat'.

Begin 1986. In het sportprogramma *Breed en Vrij* vertelt twee atleten over zware machtsmisbruik en seksuele intimidatie door hun coach. Deze zaak krijgt bekendheid onder de naam *Affaire Chino*. De bekendheid zorgt niet voor iets anders of juist op de hoogte in van deze praktijken, schreef de coach voor zijn aan. Meik naar aanleiding van deze gebeurtenis heeft NKB/NRF maatregelen genomen om seksuele intimidatie en misbruik van sporters tegen te gaan. Er wordt een landelijk helpline gebouwd voor de hulp van een Vertrouwenspunt Sport, een nationaal adviespunt voor alle sportbonden, technische clubs, een landelijk registratiepunt, een vertrouwenspersoon bij verenigingen, een protocol en een toolkit voor besturen.

Ongewenst gedrag is gedrag dat door de 'ontvanger' als ongewenst wordt ervaren. potten, schelden, beloften, misprijzen, bedreigen en geweld. Het hoeft niet per se seksueel gericht te zijn, maar is het vaak wel. Dit spreken we van seksuele intimidatie. Het gaat om belijdende insinuaties of ongewenste groepen ('bom', 'gloed') en gedragingen van overdragen en verkrachting. Een bekend voorbeeld is de uitval van de eerste wereldwijd 4x4 team met overdragen of seks.

Cijfers en achtergrond
Waar mensen onder zijn komt ongewenst gedrag voor. Het ook in de sport. En vaak is er de vraag naar cijfers. Hoe vaak gebeurt het? Volgens de cijfers? Een en ander en kloppen de tellen?
Wiel Petrus, vertrouwenspersoon NKB/NRF en spreker op het Nationaal Roeicongres: "We weten het gewoon niet goed, maar wij denken dat de meldingen die wij krijgen het begin zijn van de bekende schijf. Wij hebben wel cijfers over slachtoffers van seksuele intimidatie in de sport. En ook hebben we de cijfers over de beschuldigden en hun relatie tot het slachtoffer. In 85% van de gevallen is de beschuldigde een man. Maar de gevallen zijn alleen gebaseerd op zaken die bij ons zijn gemeld."

Mariëtte Lichtenberg, 47 jaar
Beregt Hoofd Marketing Particulieren & Private Banking, Rabobank
Roel-ervaring: 1987 tot geworpen van 1988, clubloos
1988-1990: Bestuur Skiff roeien van laatste twee jaar als voorzitter
1990: erlid van de Skiff
1991-1994: Bestuur NKB/NRF (waaronder laatste twee jaar als voorzitter)
1994-2003: Bestuur KNRB, secretaris
1996-heden: vertrouwenspersoon KNRB
2012: erpenning in goud KNRB ontvangen voor alle bewezen donaties

De onderliggende oorzaak van seksuele intimidatie in de sport is volgens Petrus verworpen te bestuurs. "Maar, dat is eigenlijk het kerngedrag in dit verband. Twee sporters in hun beginnende bestaan van machtsgebruik die een voorbeeld kunnen zijn voor ongewenst gedrag voorafgaand de sporter staat ook een voorbeeld."

In de sport zijn er twee manifestaties die een sport behouden fysieke veiligheid, de relatief lange tijd die men bij elkaar is in een gezamenlijke setting (verenigings), de wederzijdse afhankelijkheid van sporter en coach en de hoge mate van betrokkenheid bij elkaar. Het verband is een voorbeeld van dat soort. Het verband is een voorbeeld van dat soort. Het verband is een voorbeeld van dat soort.

Waarom het gedrag niet in de kern gemiddeld dat is het ingewikkelder van de toe toe de tussen te weten. Op de weg naar de top wil niet sporter zich wel met een helend team toe of zo heeft met de coach. En iedereen wil natuurlijk als slachtoffer voorgaand worden te een wereld die een competitieve dienst. En bijvoorbeeld Marcel Wouda zegt daarover in *De laatste sporter* (E. Wouda uitgever, 2007): "Sporters met andere vormen van bestuursvormen (Korfbal, volley) Wouda zelf werd in de aanloop naar de Olympische Spelen een aantal malen misbruikt. Het is deze van ons. Het maakte de zaak per wereldkampioenschap het helend van een voorbeeld. "Het is dat sommige misbruik maken van hun machtspositie om te laten zien worden". Wouda beklemtoont dat de schade nog groter wordt als de coach in de wedstrijd gaat.

Roelspan
Het is het in de roeien? In 1986 is door eenmalig KNRB bestuurslid Mariëtte Lichtenberg het onderwerp ingeworpen. Het is de bestuurslid agenda gericht in november werd niet omarmd maar ook niet verworpen. Maar het was de enige vorm in het bestuur zich met de voorafgaand onderwerp te laten bezighouden. En vrees zich op als vertrouwenspersoon en veranderde de gedragsregels van NKB/NRF naar de roeien. Lichtenberg: "Het was in 1987, maar nog altijd in de roeien van 1987".

TABEL 1. Slachtoffers van seksuele intimidatie naar geslacht en leeftijd (2014)

LEEFTIJD	% MAN	% VROUW
< 12	59	41
12 - 15	24	76
15 - 20	30	70
> 20	16	84

TABEL 2. Beschuldigden: aard van de relatie tot het slachtoffer (2014)

TRAINER/COACH/BESTUURSLID	79%
ANDERE SPORTER	13%
BESTUURSLID	4%
ANDER RADERLID	3%
ONBESLID	7%

Waarom zijn de VP's of VCP's er nu eigenlijk

<https://www.youtube.com/watch?v=EoRvkQGKbd8>

Maar waar hebben we het nu echt over?

<http://www.bnr.nl/nieuws/politiek/693261-1407/5-procent-kinderen-slachtoffer-seksueel-misbruik-op-sportclub>

Werkgebied van VCP en VP's

Grensoverschrijdend gedrag:

- Fysiek
- Emotioneel
- Seksueel

Specifieke aandachtsgebieden

- Doping
- Matchfixing
- LHBT (lesbie-homo-bi-transgender)
- Eetstoornissen

Wat maakt sporters kwetsbaar?

Afhankelijkheidsrelatie/machtsverschil

Intensiteit van omgang met elkaar

Sport is fysiek

Ambities

Werken met vrijwilligers

Hormonen.... (het is, zeker bij jongeren, niet altijd de coach!)

Vertrouwenspunt Sport NOC*NSF

- Vertrouwenspunt sport
- Vertrouwenspersonen en adviseurs
- Gedragsregels voor begeleiders
- Vertrouwenscontactpersonen bonden en clubs
- Tuchtrect
- Registratie ontuchtplegers in sport
- Toolkit sportverenigingen
- Gratis VOG verklaringen

https://www.youtube.com/watch?v=bUOR-UN_elg

VertrouwensPersoon of VertrouwensContactPersoon?

VCP is binnen de vereniging het **eerste aanspreekpunt** bij incidenten

VCP is er **voor iedereen** die betrokken is bij de vereniging

VCP is **vertrouwelijk**, maar meldt (anoniem) bij het bestuur en **de vertrouwelijkheid is begrensd** (bijv. In geval van ernstig strafbaar feit of wanneer de veiligheid in het geding is)

VCP ontwikkelt in overleg met het bestuur **preventieve activiteiten** ter voorkomen van grensoverschrijdend gedrag

MAAR.....de VCP wordt **geen probleemhouder!**

De VCP houdt zijn **neutrale positie** in de vereniging en blijft zo toegankelijk voor iedereen

De VCP is in eerste plaats een **procesbegeleider**

De VCP

1. Luistert
2. Denkt mee
3. Informeert
4. Rapporteert
5. Bedenkt samen met het bestuur preventieve maatregelen

Preventieve maatregelen

Zorgvuldig aanstellen van coaches/trainers (Referenties, VOG verklaring)

Bewustwording en risicoanalyse

Gedragsregels

Toolkit Seksuele intimidatie

Tuchtrecht

<http://www.nocnsf.nl/seksuele-intimidatie>

Inventarisatie casuïstiek

<http://www.nocnsf.nl/grensoverschrijdend-gedrag/vertrouwenscontactpersoon>

Casuïstiek

<https://www.youtube.com/watch?v=v8FLUzpcANk>

- Welke kleur geven jullie?
 - Groen: onschuldig
 - Geel: liever niet
 - Rood: zorgbarend
 - Zwart (blauw): zwaar grensoverschrijdend

- Welke informatie heb je nodig?

Sinterklaasgedicht van coach aan roeier

Goed Geiligman zit te bedenken
wat hij kleine X dit jaar zal schenken
In de zomermaanden en herfstvakantie heeft ze hard in de xxxxxx gewerkt
En dat hebben ze daar gemerkt
lets om niet zomaar voorbij te laten gaan
Ook al heeft ze geen vaste baan
Chocola is haar favoriet
Maar of dat mag van Zwarte Piet?
Misschien een warme staaf voor in haar mondje
Of wat alcohol voor een extra rondje
In ieder geval moeten haar spiertjes ervan kunnen groeien
Zodat ze in 2012 nog harder gaat roeien.
Piet heeft het voor haar klaargezet in de xxxxxxxx
Zodat ze het kan afhalen deze week

Sint en piet

Discussie: Toekomstige Samenwerking

Is samenwerking nog wel nodig nu de verenigingen een eigen VCP hebben en het Vertrouwenspunt Sport bestaat?

Of

Is uitwisseling misschien nog wel meer nodig zodat de KNRB weet wat er speelt in roeiend Nederland

Welke vragen liggen er bij jullie? Waar is behoefte aan?

Dank voor jullie aandacht!